

Universitatea *Transilvania* din Braşov

**TEZĂ DE ABILITARE
REZUMAT**

**UNIVERS MODAL – CONEXIUNI ÎNTRE TEORIA ŞI
PRACTICA SCRITURII MUZICALE**

Domeniul: MUZICĂ

Autor: Conf. univ. dr. Roxana PEPELEA
Universitatea *Transilvania* din Braşov

BRAŞOV, 2015

Teza de abilitare intitulată *Univers modal – Conexiuni între teoria și practica scriiturii muzicale* prezintă propriile realizări științifice, profesionale și academice din perioada consecutivă obținerii titlului de doctor în muzică și până în prezent, ca și proiecția direcțiilor principale de evoluție și dezvoltare a propriei cariere, în vederea dobândirii atestatului de abilitare și a capacității de conducere a lucrărilor de doctorat.

În introducere am motivat titulatura aleasă, drept punct de referință pentru toate cele patru domenii de interes: compoziție, muzicologie, activitate didactică și manageriat/organizare culturală. Prin metodologii proprii (creație, analiză, sistematică, informare și formare) toate aceste domenii de interes își circumscriu ariile și se conectează la punctul comun – universul modal, marcându-i unitatea și continuitatea.

În capitolul 1 (*Parcursul universitar și profesional anterior conferirii titlului de Doctor în Muzică*) am indicat momentul de debut al carierei profesionale – în domeniul compoziției muzicale – situat, cronologic, după terminarea facultății, enumerând, apoi, performanța și rezultatele obținute până la momentul conferirii titlului de doctor: prestații publice cu lucrări proprii, premii, consemnări în media, admiterea în Uniunea Compozitorilor și Muzicologilor din România (din 1996). Momentul debutului are propria relevanță pentru perioada premergătoare accederii la cariera academică, întrucât evidențiază procesul conturării unor certe domenii de interes, din care aveau să se desprindă direcțiile de cercetare ulterioare și tematica viitoarei teze de doctorat.

Trecerea în învățământul universitar a coincis cu cooptarea mea ca și profesor asociat în cadrul Academiei de Muzică „Gh. Dima” din Cluj-Napoca, în anul universitar 1993-1994. În anul 1994 am devenit cadru didactic asociat al Universității *Transilvania* din Brașov, instituție în care am obținut titularizarea în anul 1995, promovând următoarele etape, prin concurs: lector universitar (1995-2007); conferențiar universitar (2007- prezent). Actualmente dețin și funcția de Consultant artistic al Filarmonicii de Stat Sibiu (2007- prezent).

Capitolul 2 (*Teza de doctorat – confluență și deschidere spre cercetări ulterioare*) descrie etapele elaborării și finalizarea tezei de doctorat, referitoare la *Modalismul în creația lui Paul Constantinescu*, proces extins pe o perioadă de aproximativ 4 ani (2002-2006), sub coordonarea prof. univ. dr. Dan Voiculescu: stagiul pregătirii teoretice (primii 2 ani), faza de analiză propriu-zisă, sistematizările și formularea concluziilor. În data de 24 februarie 2006 am susținut examenul de doctorat și am dobândit titlul de Doctor în Muzică, la Universitatea Națională de Muzică București, cu distincția *Summa cum laude*. Motivația alegerii tematicii pentru cercetarea doctorală se găsește în interesul pe îl suscită problematica modalismului autohton. Subiectul, de maxim interes pentru muzicologia românească, m-a fascinat pentru că oferea teren de inovație și putea deschide căi de acces spre cercetări ulterioare.

În capitolul 3 (*Realizări științifice și profesionale după conferirea titlului de Doctor în Muzică*) sunt menționate cele patru direcții tematice interdisciplinare pe care s-au înregistrat contribuții relevante în continuarea cercetărilor începute odată cu teza de doctorat: sistematizările întreprinse în aria modalismului autohton; delimitările componistice proprii în contextul contemporan; noi preocupări în sfera strategiilor culturale; realizări la nivel academic.

Contribuțiile proprii în direcția sistematizării modalismului autohton s-au materializat într-un număr de zece articole publicate în reviste incluse în bazele de date internaționale (EBSCO, Ceol), două articole prezentate la conferințe internaționale cu comitet de selecție/sistem peer-review și două cărți.

Cartea intitulată *Modalismul în creația lui Paul Constantinescu* (versiune revizuită a tezei de doctorat), reprezintă o contribuție importantă în domeniul cunoașterii, apelând la un instrumentar analitic nou și la metode noi în cercetarea și sistematizarea creației unuia dintre cei mai importanți creatori români. În procesul studierii creației lui Paul Constantinescu, cartea suplinește golul resimțit datorită lipsei unor cercetări aprofundate asupra tehnicii și

mecanismelor cu care operează gândirea modală a compozitorului. Ca metode de lucru, se recurge, adesea, la eficiența unor sinoptice, cu ajutorul cărora se stabilesc concluziile.

Cea de-a doua carte *Aranjamente corale, vol. I. Prelucrări pentru voci egale* aduce o importantă contribuție în formarea specialiștilor în domeniu, constituindu-se într-o încercare de încadrare a scriiturii modale într-o tipologie specifică și adecvată prelucrării cântecului popular românesc. M-au preocupat acele aspecte teoretice și analitice legate de sistemul modal specific folclorului nostru, față de care modalitățile practice de scriitură muzicală nu trebuie să devieze în afara fenomenului. În acest sens, am creat o tipologie a procedurilor armonico-polifonice cu un caracter specific, pretabile melodiei populare.

Aceste publicații au intrat în circuitul bibliografic de specialitate.

În contextul contemporan se face, apoi, referire la propria creație, prin delimitarea coordonatelor propriei gândiri componistice ancorată în spiritualitatea românească și atașată liniilor de forță ale muzicii universale mai vechi sau mai noi. Se ilustrează cu prezentarea lucrărilor compuse între anii 2006-2015. Se recurge la indicatori specifici pentru evaluarea contribuțiilor proprii din domeniul activității componistice, a performanțelor individuale, desfășurate în condiții de vizibilitate națională sau internațională, prin participări la manifestări specifice în calitate de compozitor (festivaluri, concursuri, concerte de autor, concerte colective, înregistrări, editări de lucrări). Se includ tabele centralizatoare ale premiilor obținute în întreaga carieră și a citărilor/comentariilor activității de creație individuală. Faptul că toate lucrările proprii au fost interpretate în diverse ocazii reprezintă dovada vie că acestea nu au rămas „compoziții de sertar”, ci au atras atenția asupra lor, stârnind reacții de răspuns din partea specialiștilor, presei, publicului.

În continuare se circumscrie aria în care mi-am clădit experiența didactică universitară: preocupările legate de tehnica scriiturii muzicale în general și a scriiturii polifonice în special. În cadrul disciplinelor predate implementez o viziune sistematică asupra modalităților de scriitură muzicală, în strânsă legătură cu factorul stilistic, într-o viziune a interdisciplinarității.

Ca modalități de implicare în viața academică, am menționat principalele responsabilități din cadrul facultății sau catedrei, desfășurate pe paliere administrative, manageriale, tutoriat, activități de recenzie etc.

În completarea activității academice și științifice, prin lărgirea ariei de investigație apare implicarea proprie în strategia culturală instituționalizată, legată de îmbunătățirea parametrilor activităților specifice și a calității actului artistic. Responsabilitățile în calitate de consultant artistic al Filarmonicii de Stat Sibiu au demonstrat propriile capacități de a conduce proiecte artistice, fiind, în acest sens, relevantă reflectarea în mass media a acțiunilor filarmonicii sibiene.

În capitolul 4 (*Concluzii cu privire la relevanța și originalitatea contribuțiilor personale*) se sintetizează acele aspecte care asigură primatul, inovația și alcătuiesc factorul de unicitate al propriilor preocupări profesionale.

În secțiunea finală – (*Planuri de evoluție și dezvoltare a carierei*) am semnalat faptul că doresc să aprofundez direcțiile de cercetare începute. Academic, urmăresc să obțin atestatul de abilitare/capacitatea de a conduce lucrări de doctorat și să mă implic mai substanțial în dezvoltarea și susținerea învățământului universitar, arătând și căile de acțiune în acest sens. Pe planul carierei științifice și profesionale, voi continua cercetările începute în direcția studierii modalismului cu specific autohton, întrucât și-a dovedit actualitatea și valabilitatea în peisajul componistic de coloratură națională. În paralel, voi continua să creez noi lucrări și să particip, astfel, la viața muzicală contemporană, prin oferta deschisă a prezentării unor prime audiții. În privința implicării în strategiile culturale, voi continua, îndeosebi, colaborarea cu Filarmonica de Stat Sibiu în organizarea unor evenimente de importanță națională/internațională. În viitorul apropiat, plănuiesc derularea unui proiect de tip educațional, printr-un parteneriat încheiat între filarmonica sibiană și Universitatea *Transilvania* din Brașov, sub genericul *Modalități de educație muzicală în scopul modelării personalității în rândul tinerei generații*.

Prezenta Teză de abilitare se încheie cu principalele referințe bibliografice (minimale), prin care se trec în revistă titlurile lucrărilor care susțin primele patru secțiuni ale acesteia.